

Nye regler på vej
Status på arbejdet med databeskyttelsesforordningen

8. november 2017

JUSTITSMINISTERIET

Program

- Baggrunden for betænkningen
- Betænkningens hovedkonklusioner og konkrete nedslag
- Det kommende lovforslag
- Vejledninger
- Spørgsmål

Betænkning 1565

JUSTITSMINISTERIET

Forordningen

- I januar 2012 fremsatte EU-Kommissionen forslag til en databeskyttelsespakke. Pakken blev endeligt vedtaget den 14. april 2016.
- Pakken består navnlig af den generelle forordning nr. 2016/679 om beskyttelse af personoplysninger, som skal gælde i både den private og offentlige sektor (databeskyttelsesforordningen).
- Forordningen anvendes fra den 25. maj 2018.
- Herudover består databeskyttelsespakken af et direktiv om beskyttelse af personoplysninger, som skal gælde for retshåndhævelsesområdet. Dette direktiv er gennemført i dansk ret ved lov nr. 410 af 27. april 2017 om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger (gælder for politi, anklagemyndigheden, kriminalforsorgen mv.).

Betænkning nr. 1565

Formål:

- Sikre korrekt gennemførelse i dansk ret
- Analysere rammerne for både indførelse og opretholdelse af nationale særregler
- Danne grundlag for ny version af persondatalov
- Centralt fortolkningsbidrag til dette arbejde
- Det retlige grundlag for udarbejdelse af praktisk anvendelige vejledninger

Betænkningens opbygning

- Betænkningens indeholder *bl.a. en nærmere analyse af den gældende retstilstand og forordningens bestemmelser, herunder forordningens rammer for nationale særregler.*
- Første del af betænkningen er opdelt i kapitler, som svarer til kapitlerne i databeskyttelsesforordningen.
- Kapitlerne er endvidere opdelt i afsnit, der hovedsageligt er opdelt efter artiklerne i forordningen.

Betænkningens opbygning

- Hvert afsnit indeholder en redegørelse for gældende ret i databeskyttelsesdirektivet og persondataloven med inddragelse af relevante kilder såsom praksis fra EU-Domstolen og Datatilsynet, diverse udtalelser fra Artikel 29-gruppen samt Registerudvalgets betænkning.
- Herefter er der i hvert afsnit under overskriften ”databeskyttelsesforordningen” en nærmere analyse af de pågældende bestemmelser i forordningen.

Betænkningens centrale pointer

- Analysearbejdet har vist, at forordningen i vidt omfang svarer til den gældende retstilstand efter persondataloven og databeskyttelsesdirektivet med tilhørende praksis fra bl.a. EU-Domstolen og Datatilsynet.
- På den baggrund vil der for myndigheder og private organisationer, der i forvejen lever op til persondataloven, ikke med forordningen være tale om omfattende ændringer.
- Er det tilfældet ?

Betænkningens centrale pointer

- Derudover indeholder forordningen nyskabelser, eksempelvis regler om:
 - databeskyttelsesrådgivere (DPO'ere),
 - konsekvensanalyse,
 - fortegnelser over behandlingsaktiviteter
 - samt en udtrykkelig bestemmelse om ”data protection by design”.
- Forordningen har oplagt skabt ”awareness” for reglerne – givetvis bl.a. pga. risikoen for større bøder for overtrædelse af forordningens bestemmelser
- Men analysearbejdet viser tydeligt, at der med de nye regler alene er tale om en evolution – *ikke* en revolution

4 vigtige trin

- Er vi inden for forordningens anvendelsesområde?
- Er der hjemmel til behandlingen? Er de grundlæggende principper overholdt?
- Håndtering af registreredes rettigheder
- Behandlingssikkerhed

Forordningen svarer i vidt omfang til gældende ret – ingen revolution

JUSTITSMINISTERIET

Forordningens art. 5 svarer til persondatalovens § 5

- De grundlæggende principper for lovlig behandling i forordningens artikel 5 svarer til de gældende principper
- lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed
- formålsbegrænsning
- dataminimering
- retfærdighed
- opbevaringsbegrænsning
- integritet og fortrolighed

Forordningen svarer i vidt omfang til gældende ret

- Anvendelsesområde
- Definitioner
- Hjemmel til behandling for almindelige og følsomme personoplysninger i artikel 6 og 9
- De registreredes rettigheder svarer også stort set til de gældende regler
- Behandlingssikkerhed
- Overførsel til tredjelande
- Erstatning

Forordningens nationale råderum

- Forordningens artikel 6, stk. 2 og 3, artikel 9, stk. 2, og særligt præambelbetragtning nr. 10
- Der er et meget vidt råderum for medlemsstaterne til at opretholde + indføre nationale regler om behandling af personoplysninger
- F.eks. regler om indsamling, videregivelse, tavshedspligt mv.
- Betænkningens del II: gennemgang af de mange danske særregler om behandling, f.eks. lov om finansiel virksomhed m.fl.

Lovforslag

JUSTITSMINISTERIET

Men må man overhovedet have en national lov ved siden af en EU-forordning? (1)

- Instinktivt er svaret vel nej
- En forordning gælder jo umiddelbart i DK – som en lov eller bekendtgørelse
- Men en gennemgang af databeskyttelsesforordningen afslører et helt andet billede på dette område

Men må man overhovedet have en national lov ved siden af en EU-forordning? (2)

- Fire kasser
 - Bestemmelser, fx art. 6, stk. 2 og 3, art. 9, stk. 2-4, og art 88 og 90, der giver medlemsstaterne *mulighed* for at udfylde med egne behandlingsregler
 - Bestemmelser, fx art. 8, stk. 1, og art. 37, der giver medlemsstaterne eksplicitte muligheder for at foretage nogle *valg*
 - Bestemmelserne, art 23 og artikel 89, stk. 2 og 3, hvorefter medlemsstaterne *kan* fastsætte regler om *begrænsninger* og *undtagelser* til en række forpligtelser og rettigheder
 - Bestemmelser, fx art 51, stk. 1 og 3, hvorefter medlemsstaterne *skal* gennemføres ved lov af medlemsstaterne.

Forordningens nationale råderum (1)

- Forordningens artikel 6, stk. 2 og 3, artikel 9, stk. 2, og særligt præambelbetragtning nr. 10
- *Denne forordning indeholder også en manøvremargin, så medlemsstaterne kan præcisere reglerne heri, herunder for behandling af særlige kategorier af personoplysninger ("følsomme oplysninger"). Denne forordning udelukker således ikke, at medlemsstaternes nationale ret fastlægger omstændighederne i forbindelse med specifikke databehandlingssituationer, herunder mere præcis fastlæggelse af de forhold, hvorunder behandling af personoplysninger er lovlig.” (uddrag af præambelbetragtning 10)*

Forordningens nationale råderum (2)

- Der er et meget vidt råderum for medlemsstaterne til at opretholde + indføre nationale regler om behandling af personoplysninger
- F.eks. regler om indsamling, videregivelse, tavshedspligt mv.
- Betænkningens del II: gennemgang af de mange danske særregler om behandling, f.eks. lov om finansiel virksomhed m.fl.

Lovforslaget til en ny databeskyttelseslov (1)

- Justitsministeriet har vurderet, at det er nødvendigt, at der fastsættes en generel lov, som **supplerer** reglerne i databeskyttelsesforordningen.
- Formålet er derfor at supplere reglerne i forordningen (forordningen er bilag til lovforslaget)
- Bl.a. nødvendigt for:
 - A. at den gældende retstilstand så vidt muligt kan opretholdes, eksempelvis muligheden for at undtage oplysninger fra oplysningspligten og indsigtsretten (aktivering af artikel 23)
 - B. samt muligheden for efter en række nærmere betingelser at behandle følsomme oplysninger

Indholdet af lovforslaget

- **Hvornår.** Loven og databeskyttelsesforordningen gælder for al behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og på anden ikke-automatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register. (§ 1, stk. 2)
- **Anden lovgivning.** Regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som ligger inden for databeskyttelsesforordningens rammer for særregler om behandling af personoplysninger, går forud for reglerne i denne lov (§ 1, stk. 3)

Indholdet af lovforslaget

- **Tv-overvågning.** Loven og databeskyttelsesforordningen gælder for enhver form for behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning (§ 2, stk. 4)
- **Oplysninger om afdøde personer.** Oplysninger om afdøde personer beskyttes i op til 10 år fra de pågældendes død. Kan ændres i op- eller nedadgående retning eller slet ikke ved bekendtgørelse (§ 2, stk. 5-6)
- **Krigsreglen i en ny version.** Justitsministeren kan efter forhandling med vedkommende minister fastsætte regler om, at personoplysninger, der behandles i nærmere bestemte IT-systemer, og som føres af eller for den offentlige forvaltning, alene må opbevares her i landet. En begrænsning af den nugældende krigsregel og dermed en mere fleksibel retstilstand (§ 3, stk. 9)

Indholdet af lovforslaget

- **Geografisk område.** Loven og regler udstedt i medfør af loven gælder for behandling af personoplysninger, som foretages som led i aktiviteter, der udføres for en dataansvarlig eller en databehandler, som er etableret i Danmark, uanset om behandlingen finder sted i EU. (§ 4, stk. 1)
- Loven og regler udstedt i medfør af loven gælder for behandling af personoplysninger om registrerede, der befinder sig i Danmark, og som foretages af en dataansvarlig eller databehandler, der ikke er etableret i EU, hvis behandlingsaktiviteterne vedrører:
 - a) udbud af varer eller tjenester til sådanne registrerede, der befinder sig i Danmark, uanset om betaling fra den registrerede er påkrævet, eller
 - b) overvågning af sådanne registreredes adfærd, for så vidt deres adfærd finder sted i Danmark. (§ 4, stk. 3)

Indholdet af lovforslaget

- **Øget mulighed for genanvendelse i den offentlige digitale forvaltning.** I bekendtgørelsesform kan der fastsættes nærmere regler om, at personoplysninger må viderebehandles af offentlige myndigheder til andre formål, end de oprindeligt var indsamlet til, uafhængigt af formålenes forenelighed. Hensigten hermed er at åbne op for muligheden for øget og effektiv videreanvendelse, genbrug og datadeling af personoplysninger i forbindelse med digital forvaltning. Helbredsoplysninger på sundhedsområdet ikke omfattet. (§ 5, stk. 3)
- **Samkøring i kontroløjemed.** Kræver ikke længere særskilt lovhjemmel. (Forudsat i bemærkningerne)

Indholdet af lovforslaget

- **Børns brug af hjemmesider, apps m.v.** Der sættes en aldersgrænse for samtykke fra børn og unge til brug af informations-samfundstjenester til 13 år (§ 6, stk. 2)
- **Indskrænkning af kategorien for følsomme personoplysninger.** Oplysninger om væsentlige sociale problemer og andre private forhold udgør i dag følsomme personoplysninger omfattet af persondatalovens § 8. Med lovudkastet vil disse oplysningstyper ikke længere være følsomme personoplysninger

Indholdet af lovforslaget

- **Videregivelse af personoplysninger på det sociale område.** Den nugældende persondatalov indeholder i lovens § 8, stk. 3, en særlig skærpet regel om offentlige myndigheders videregivelse af følsomme personoplysninger på det sociale område. Lovudkastet opretholder ikke en bestemmelse svarende til persondatalovens § 8, stk. 3
- **Værktøjskasse for behandlingssikkerhed m.v.** Lovudkastet indeholder en række konkrete eksempler på sikkerhedsforanstaltninger, som dataansvarlige kan bruge for at sikre overholdelse af loven og forordningen – en såkaldt ”værktøjskasse”. Inspiration i sikkerhedsbekendtgørelsen

Indholdet af lovforslaget

- **CPR-nummer.** De nugældende regler om behandling af CPR-nummer videreføres i alt væsentligt. Dog gives private – i modsætning til i dag – mulighed for at behandle personoplysninger, når betingelserne i lovudkastets § 7 er opfyldt. (§ 11)
- **Der indføres en særlig hjemmel for behandling af personoplysninger i ansættelsesforhold.** I dag behandles personoplysninger på det ansættelsesretlige område i medfør af de almindelige behandlingsregler i persondatalovens §§ 6-8. I udkastet fastsættes imidlertid en særlig bestemmelse om behandling af personoplysninger i ansættelsesforhold. (§ 12)

Indholdet af lovforslaget

Videreførelse af regler om:

- Retsinformation (§ 9)
- Forskning og statistik (§ 10) Udvidelse i § 10, stk. 5.
- Markedsføring (§ 13)
- Arkiv (§ 14)
- Kreditoplysning (§§ 15-21)

Indholdet af lovforslaget

Undtagelser fra den registreredes rettigheder

- Lovforslagets §§ 22-23
- Udmøntning af artikel 23
- § 22, stk. 1, bestemmelserne i artikel 13, stk. 1-3, artikel 14, stk. 1-4 og artikel 15 gælder ikke, hvis den registreredes interesse i oplysningerne findes at burde vige for afgørende hensyn til private interesser, herunder hensynet til den pågældende selv

Indholdet af lovforslaget

Undtagelser fra den registreredes rettigheder

- § 22, stk. 2, undtagelse fra bestemmelserne i artikel 12-15 kan tillige gøres, hvis den registreredes interesse i at få kendskab til oplysningerne findes at burde vige for afgørende hensyn til offentlige interesser, herunder f.eks.:
- Statens sikkerhed
- Forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af strafbare handlinger eller fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner mv.
- Forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning i forbindelse med brud på etiske regler for lovregulerede erhverv
- Kontrol, tilsyns, eller reguleringsfunktioner forbundet med offentlig myndighedsudøvelse
- Håndhævelse af civilretlige krav

Indholdet af lovforslaget

- **Datatilsynets bødebeføjelser.** Datatilsynet kan ikke selvstændigt udstede administrative bøder, som har karakter af en strafferetlig sanktion – denne kompetence henhører under de danske domstole. Datatilsynet får dog mulighed for at udstede bødeforelæg i egnede sager
- **Bøder til offentlige myndigheder.** § 41, stk. 6. Fravigelse af straffelovens § 27, stk. 2. Bødeloft på 2 eller 4 % af driftsbevillingen og maksimalt 8 eller 16 mio. kr. Forudsætning at forhøjelsen af bødeniveauet bliver lavere for offentlige myndigheder.
- **Alternativ til bøder.** Ikke en forudsætning, at der gives bøder. Tilsynsmyndigheden kan vælge et påbud.

Den videre proces

JUSTITSMINISTERIET

Fremover

- Lovforslag til ny databeskyttelseslov fremsat 25. oktober (L 68)
- 1. behandling 16. november
- Loven skal træde i kraft 25. maj 2018

Vejledninger

- Adfærdskodeks
- Betænkningen vil ikke komme til at stå alene
- Centralt med praktisk anvendelige vejledninger
- Disse vil blive udarbejdet i samarbejde mellem Justitsministeriet og Datatilsynet
- Fokus på eksempler

Vejledninger

- *Generel informationspjece om forordningen* september 2017
- *Databeskyttelsesrådgiver* september 2017
- *Vejledning om overførsler af personoplysninger til 3. lande* september 2017
- *Databehandlere og dataansvarlige* oktober 2017
- *Samtykke* oktober 2017
- Fortegnelse november 2017
- Adfærdskodekser og certificeringsordninger december 2017
- Behandlingssikkerhed december 2017
- Databeskyttelse gennem design og standardindstillinger december 2017
- Konsekvensanalyse december 2017
- Cloud computing december 2017
- Håndtering af brud på persondatasikkerhed januar 2018
- Registreredes rettigheder januar 2018
- Vejledning på det ansættelsesretlige område februar 2018

?

